

18

מדינת ישראל

משרד הממשלה

משרד המשפטים

סמל לזיכרון

קצ'ט"ב ביהמ"ש
2/90 - 12/93
39/1/11/4 סיוע לזיכרון

זיכרון - 24

מחלקה לזיכרון

תיק מס'

18

מדינת ישראל
המשרד לקליטת העלייה
הממונה על קליטת עולי אתיופיה

תאריך: 20.12.93

39/11/4

לכבוד
מר ואיר כהן
מסכתה 910
יכנס

א.ג.ג.
א.ג.ג.

מצורף נייר עבודה הבא לסכם את עבודת הצוות. הוא כולל ניתוח מצב שהוא אישי שלי ויחבן שלא תמיד מבטא את דעה כל חברי הצוות.
הצוות התאחד לגבי הסיכום המופיע בסעיף האחרון.

(02-752717) א.א.א.דק קטלפון

עו"ד
עו"ד

מדינת ישראל
המשרד לקליטת העליה
הממונה על קליטת עולי אתיופיה

תאריך: 19.12.93
מספר: 1116-93

העליה והשקעות לגבי איזורי עדיפות לאומית

1. הגדרת התמדה

האיזורים המוגדרים כבעלי עדיפות לאומית הינם איזורי פריפריה שיש עניין לאומי באיכלוסם. מצבם הנוכחי הוא תוצאה מנתונים שבגללם אין הציבור נמשך אליהם. מיעוט אוכלוסין משמעותי רמת שירותים נמוכה, ריחוק מן המרכז הוא חיסרון המקשה על פיתוח כלכלי וממילא - על בסיס חסרונות. בעלי מקצועות בדמות גבוהות מחקשים למצוא עיסוק. כתוצאה מההליך מתמשך מאופיינת האוכלוסיה בישובים הפריפריים בשיעורים גבוהים של ניוזקקי רווחה, טעוני טיפוח, מובטלים ובעלי הכנסה ממוצעת נמוכה יחסית. רמת השירותים נמוכה עקב מיעוט הכנסות של הרשויות המקומיות, שיעור החלמידים שמוצאם משפחות חלשות גבוה ומאידך רמת כוחות והוראה נופלת מהממוצע, על כן נמוכים הישגים של מוסדות החינוך המקומיים. ישובים קטנים אינם מסוגלים להציע מגוון מגמות לימוד. הם מוגבלים ביכולתם לקיים שירותי חרבות ובודאי כאלו שהם במעמד לאומי או ארצי וממילא ממוקמים בערי המרכז.

לחלן נתונים מדגימים:

שם הישוב	סה"כ אוכלוסיה 1992 סוף	סה"כ 1989 - 1992	עולים 1989 - 1992	שיעור מובטלים 12/92	% טעוני טיפוח 1990	% נפשות בלשכות רווחה	% מקבלי המי אבטלה	% זכאים לחצרות כפרות ושט"א
באר שבע	134.700	20.174	15.0	5.65	25.00	14.26	1.76	31.40
צפת	20.900	3.131	15.0	7.61	28.00	22.23	1.56	33.80
מעלות	8.300	2.449	29.5	12.55	32.00	12.49	2.04	27.00
אופקים	17.300	2.696	15.6	14.44	34.00	19.88	2.05	20.50
נתיבות	13.000	1.525	11.7	11.42	44.00	24.40	2.05	26.95

ערים מבוססות - להשוואה

נחניה	141.800	19.236	13.6	7.83	19.00	14.29	1.48	43.40
רחובות	83.100	10.241	12.3	5.74	7.00	9.08	1.37	55.60
ק.מוצקין	33.100	3.156	9.5	5.93	6.00	5.75	1.45	51.40
חולון	162.800	12.905	7.9	3.01	9.00	5.72	1.03	47.80

מדינת ישראל
המשרד לקליטת העליה
הממונה על קליטת עולי אתיופיה

חייבת להמציא סיפה המצדיקה בחירת האזור כיעד למגורים וכן בד"כ נובעת מחוסר ברירה או מזמניות. גם בקרב הדור הצעיר קיימת שאיפה לצאת נוכח מגבלת אפשרויות הקידום. השירות בצבא הוא שלב חיים המעודד שלא לחזור.

יעדי הפיתוח הלאומי והחיישנות ופיזור האוכלוסיה הולידו לאורך השנים חכניות רבות שנועדו לחזק את איזורי הפריפריה ולעודד מעבר משפחות אליהן. תוכניות אלו כללו פרוגות דיור לרכישה מוזלת או בהשכרה, עידוד זמים להקמת מפעלים, באמצעות מענקים, הלוואות מסובסדות והנחות במיסוי, הקלות במס לתושבים והטבות מיוחדות לבלי מקצועות נדרשים (כגון מורים). יש לשער שתוכניות אלו תרמו לשיפור המצב, אבל בוראי לא פצרו את הפעיה אוכלוסיות הישובים הפריפריים ומאפייניהם נותרו רחוקים מלהגות את העת. קומה של ועדה לגיבוש סל הטבות יחודי היא ההוכחה לכך. מותר לערער על מידת חיות היעד, אך נוכח החלטת הממשלה לגבי חשיבותו ניתן להציע צעדי שיפור. רמת השיפור היא פונקציה של אמצעים וקל איסטרטגיה. השאיפה מרחיקה הלכת חייבת להיות יצירת בסיס לעמידה עצמית יציבה. כלומר, תהליך המוגדר בזמן ואשר בסופו יעמוד איזור היעד על רגליו ויתקדם בכוחות עצמו. מכאן תצורך בתרופות אמת ולא במשכבי כאבים.

2. העליה כאמצעי לקידום איזורי הפריפריה

גל העליה הגדול שהגיע בשנים האחרונות, מרביתו מחלקי מדיה"מ לשעבר, היווה הזדמנות שאין פחותה לאיזורי הפיתוח. הזדמנות זו תחבססה על העובדות הבאות:

2.1 תורכב המקצועי של העולים

העליה מסיוה"מ הביאה עימה בעלי מקצועות אקדמיים וטכנולוגיים בשיעורים שניתן להגדירם כאוצר טבע. להלן מספר נתונים מחישיים:

ועולים לפי מקצועותיהם (ב-% מכלל האוכלוסיה העולים)

דוגמת ישוב	כלל האוכלוסיה	מקצועות אקדמיים:
פריפרי (כרמאל)	כלל	מדעי החיים
0.6	0.9	מהנדסים ואדריכלים
12.1	10.6	מקצועות רפואיים
2.8	2.3	מדעי החברה - משפטנים
2.3	2.4	הוראה ומדעי הרוח
2.3	1.1	מקצועות חופשיים וטכניים:
7.1	4.1	מורים
0.9	2.2	אומנים
2.3	2.2	אחיות ופרה רפואיים
5.4	6.8	טכנאים ומהנדסאים
0.7	0.6	מחשב
3.2	2.1	פקידות
1.2	1.3	עובדי מכירות
6.8	1.8	עובדי שירותים
5.5	9.9	תעשייה ומלאכה
1.5	1.3	נהגים
3.3	3.6	סטודנטים

מדינת ישראל
המשרד לקליטת העלייה
הממונה על קליטת עולי אתיופיה

2.2 קיומן של תנאי דיור זמין בערים הפריפריות:

גל העלייה נמצא אז מדינת ישראל בלא מענה רציני לקליטת דיור. שנת 1989 הייתה נמוכה במיוחד בשיעורי החללות הבניה ותוכניות מגרה לא נמצאו כלל. דוקא בישובים הפריפריים נמצא מלאי דירות פנויות, רובן מוזנחות, עלובות ומעונות שיפוץ. הספקות לגבי תכונות העולים לפנות לישובים אלו נמוגו מיד וכ-10.000 דירות שומצו ואוכלסו, בזלזול ביותר ממטמנה אחת. גם שוק הדירות הפרטי שיגשג וזאלפי דירות נוספות הושכרו לעולים. מצוקת הדיור במדינה ומגבלות האמצעים של העולים הביאה להעדרה של ישובים המאפשרים קיום באמצעים כספיים מינימליים. גם שיפת "הקליטה הישירה" המאפשרת לעולה לכלכל את מעשיו ולהוציא את סכמו על פי העדפותיו העניקו יתרונות לישובים שהחיים בהם זולים. זאת - בשלב הראשון לעליה.

2.3 תכונות העולים לחפשי במישור התעסוקתי:

חריף תרכס המקצועי וההשכלתי של עולי ארצות חסר העמים התגלו העולים כגמישים ובעלי נכונות לויתורים במישור התעסוקתי. עולים משכילים גילו נכונות כמעט לכל עבודה, בהנחה שמדובר בשלב זמני. בקרב האוכלוסיה הכוררת יותר (גילאי 45+) וכן בקבוצת הנשים החד-הוריות גדלה הנכונות לויתורים ולעיתים עד לתופעה של קבע. שוק העבודה באיזורי הפריפריה שמאופיין בתעסוקות פשוטות יחסית (תעשיית שאינה עתירת ידע, שלוחות של מפעלים ש"מחם" באיזור המרכז והיצור פמוקט בפריפריה) שעידין פועלי יצור, החל נכבש ע"י העולים.

נוצר, איפוא, צירוף נוח ואולי הזדמנות נדירה לפרוץ את המעגל. השאלה הניצחית "מהיכן להתחיל" נראה היתה שבאה על פתרונה: רבבות עולים בתוך המקצועי והשכלתי מעולה הגיעו אל העיירות ומילאו כל דירה פנויה, תוך נכונות לגלות סבלנות עד לשיפור המצב, כללית נוח לומר שמצב זה נכון אף כיום.

3. תכנים הבחינות

העולים, כמותר כשאר אזרחי המדינה יתגוררו במקום שבו תיגדל רווחתם. כשאר תושבי ישראל הם ניזוקים לדיור, תעסוקה הולמת, אפשרויות קידום, ואיכות חיים הגימדת במענים בחינוך והחברות. התחייבות היחידות אל העולים בהקשר לאיזורים בעלי העדיפות הלאומית נובעת מכך שאוכלוסיה זו בחלקה הגדול לאם התקבעה, חלקים ממנה מצויים בפריפריה ועל כן זמינותה גדולה יותר בהשוואה לחלקים אחרים בציבור הישראלי שרמתו ההשכלתית והתקצועית - רומה. גם החשש מנחמים חסרונים בין אוכלוסיה תעירות הותיקה והעולים, התברר כבלתי מוצדק. המענה הנדרש ע"מ שהעולים יתקבעו בפריפריה נגזר מצרכי האוכלוסיה, ומהאלטרנטיבות שיעמדו לרשותה באיזור המרכז.

מדינת ישראל
המשרד לקליטת העליה
הממונה על קליטת עולי ארופה

4. אוכלוסיות שונות - צרכים שונים

אוכלוסיות העולים אינה עשויה בעור אחד. לא מבחינה מקצועית ולא מבחינת הגילאים. כבר עתה ניתן להצביע על חזקנות אוכלוסיה חלשה בעיירות מסוימות: קשישים ובני גיל 50+, חולים, קבוצות מצוקה, יוצאי ארצות זרות ברי"מ, הללו, צרכיהם מתמקדים בסעיף דיוור והם מתבססים על מענקי הביטוח הלאומי. תרומתם לעיירה מצומצמת, שלא להגיד - שלילית. בעזרת מדיניות מסוימת של הקצאת פתרונות דיוור ניתן להזרים מקרי סעד ששטוח האדין יהוו גסל ויגרמו לבדיחת האוכלוסיה היותר חזקה.

מאידך כח מקצועי, צעיר יחסית, ניזקק בראש ובראשונה לפתרונות העסקתיים הולמים. אם הללו ימצאו, יבוא פתרון הדיוור בזך של זרישה. כך גם לגבי שאר מרכיבי הסיוע. משפחה יוצאת ברי"מ שבתרכבה 3-4 נפשות ושני בני הזוג בעלי מקצוע שימצאו חשבה העסקותיה הולמת, אינם ניזקקים לסיבסוד צרכיהם השונים. גם שאר צרכי הישוב (במהנדסים, מורים, רופאים) יבואו על פתרונם באמצעות אוכלוסיה חזקה. מכאן החשבה הנכונה לגבי האיזורים בעלי העדיפות הלאומית.

5. הנוסחה המומלצת: חשתית אפקטיבית

כאמור המענה לאיכלוס ערי הפריפריה הוא בסעיף העסקוקה. מחבקש פיתוח כלכלי שעל המדינה לסייע לו וזאת בעיקר בסעיף החשתית. הקמת חשתית לחעשיות עתירות ידע, מערכת כבישים שחזקת מרחקים, חשתית חשמל ותקשורת. מערכת חחבורת יעילה עשויה לאפשר גם יוגמות בחקופת הביניים.

המדינת החקוקות ניכרות וכיון שכך מוטב שאלו יפוקדו למספר מרכזים מצומצם. הצורך לחשיג גודל כף מסויים שיאפשר המשכיות טיבעית מחייב קצב פיתוח מהיר. התפזרות על פני עיירות מרובות עלולה להחטיא את המטרה, בבחינת הפסד מרובה לא הפסד. כבר בזכניות תמ"א 31 הומלץ להתמקד בבאר שבע (אשר התפתחותה הקדין על העיירות הדומיות כולן) ובנצרת עליה - סמיאל. אוכלוסיה העולים מארצות חסר העמים שהגיע לפתרונות העסקותיים הולמים (שמשלעצם) יהוו תרומה לכלכלת המדינה, משמע יחזירו את החשקעה הזרם אל מוקדי הפיתוח הכלכלי ובעצם נוכחותה תביא לשיגשוג בחחומי החינוך והחברות. דוגמה לכך - אף כי מוגבלת היקף - ניתן היה לדאות בנצרת עילית שלאחר גל העליה מברי"מ בשנות ה-70. שיגשוג חרבותי יהווה מענה משלים לנושא העסקוקה ובדור שהוא חיוני עבור אוכלוסיה שהיא צרכנית חרבות, ואשר לסחחפנה מנושא העסקוקה חחפש את המשלים החרבותי.

6. החינוך - נושא מרכזי

במחלך גל העליה הגדול (1990-1991) הרבו לציין את מרכזיות נושא החינוך בעיני יוצאי ברי"מ. טובת הילדים היוותה מרכיב חשוב בשיקולי העליה ולעיתים - שיקול עיקרי. העציאות איכזה לא במעש והמצב סחחום זה אינו מעודד ביוצ עיירות הפיתוח הפריפריות. החחוושה שהילדים הינם קרבן העליה לישראל עלולה להמריץ לנטוש ישוב שמערכת החינוך בו עלובה. מבחינה זו, חוכניות משרד החינוך לחמרץ באופן מיוחד מתי ספר ביושבים פריפריים היא בעלת חשיבות.

מדינת ישראל
המשרד לקליטת העליה
הממונה על קליטת עולי אתיופיה

יחד עם זאת ספק עם ניתן לשפר באופן משמעותי מערכת חינוך שנתונה הבסיסיים דלים: מיעוט תלמידים מונע מסד מגמות, העדר מורים איכותיים לא יבוא על פתרוננו באמצעות תיגמול מורי-יבוא. קהילה גדולה שתחינוך בראש מעייניה ואשר אחוז המורים שסתוסה גבוה היא התשובה האמיתית לנושא הישגי התלמידים. קביעה זו מחזירה אותנו בסופו של דבר אל המענה הענייני - העסוקה הולמת לאוכלוסיה איכותית.

7. סיכום

קבוצת העבודה לנושא "תמדיצים לקליטת עולים באיזורי עדיפות לאומית" דנה בשאלת תרומת העליה וצרכיה ועל דעת כל משתתפיה טובת האיזורים הפריפריים דורשת פתרונות אמת אשר יביאו לפיתוח כלכלי ולתעסוקה הולמת שמהווה גורם שימשוך אוכלוסיה חזקה יחסית. פיתוח כלכלי הוא מענה ארוך טווח שיביא עמו חשוכות בסעיפים השונים: פרנסה, דיור, חינוך ותרבות.

הועדה אינה רואה בעולים - אוכלוסיה השונה משאר אזרחי המדינה, מבחינת צרכיה. ועל כן תהיה תגובתה לתצעות שיעובדו לטובת האיזורים בעלי העדיפות הלאומית דומה לתגובת שאר האוכלוסיות. יחד עם זאת נראה שדווקא זמינותם של העולים - אלו שכבר מתגוררים בערי הפיתוח, והאחרים שטרם התקבעו - מאפשרת להגיע להישגים גדולים יותר איחם. צעדי תמיכה וחיזוק מן הסוג שהומלץ בוועדות המקבילות (נקודות זכות במס הכנסה, תימרוץ מערכת החינוך, מענקים לבעלי מקצועות נידרשים) עדיין מוגבל ובלא צעדים משמעותיים שחזום הכלכלי ספק אם יתנו מרפא לחלואי הפריפריה.

משרד ראש הממשלה

ירושלים, י"ז בכסלו תשנ"ד
1 בדצמבר 1993

המנהלת לפרויקטים לאומיים

ה - 145

אל:

גב' סמדר אלחנני, ועדת הכספים, הכנסת
עו"ד אריה אמיר, משרד הכלכלה והתכנון
מר יצחק בלק, משרד הפנים
מר עוזי גזר, משרד הקליטה
מר חיים דוקלר, מציבות מס הכנסה
ד"ר עמי וולנסקי, משרד החינוך
גב' חגית חובב, משרד הבינוי והשיכון
מר שי טלמון, אגף התקציבים, משרד האוצר
מר פנחס כהנא, הסוכנות היהודית
מר יוחנן לוי, משרד התעשייה והמסחר
פרופ' גבי ליפשיץ, מכון ירושלים
מר אלי ש. משרד העבודה והרווחה
חברי צוות של הטבות מעודכן ומשופר

שלום רב,

על מנת להקל על חברי הצוות, החלטנו לקיים ישיבה אחת נוספת לשמיעת דיווחי קבוצות העבודה שעדיין לא דיווחו על מסקנותיהן. לפיכך, בהמשך להודעתנו הטלפונית, הישיבה שנועדה להתקיים ב - 6.12.93 בטלה ובמקומה תקויים ישיבה ביום 20.12.93, שעה 12:00 בחזר הישיבות של משרד ראש הממשלה.

בישיבה זו ידונו המלצות קבוצות העבודה בטשאים הבאים:

- הטבות במגזר הכפרי.
- תמריצים לקליטת עליה.
- שיפור איכות החיים ותמרוץ הרשות המקומית.
- דיוור.

בברכה,
ליה קוק
עו"ד מיה קוק

העותק: מר יחזקאל הרמלך, ראש המינהלת לפרויקטים לאומיים

העולים לפי מקצועותיהם (ב-% מכלל האוכלוסיה)

סרמאל	כלל האוכלוסיה	
0.6	0.9	מקצועות אקדמיים: מדעי החיים
12.1	10.6	מהנדסים ואדריכלים
2.8	2.3	מקצועות רפואיים
2.3	2.4	מדעי החברה - משפטים
2.3	1.1	הוראה ומדעי הרוח
7.1	4.1	מורים
0.9	2.2	אומנים
2.3	2.2	אחיות ופרה רפואיים
5.4	6.8	טכנאים והנדסאים
0.7	0.6	מחשב
3.2	2.1	פקידות
1.2	1.3	עובדי מכירות
6.8	1.8	עובדי שירותים
5.5	9.9	תעשיה ומלאכה
1.5	1.3	נהגים
3.3	3.6	סטודנטים

2.1 9,807 7,700

שם הישוב	סה"כ אוכלוסיה סוף 1992	סה"כ עולים 1989 - 1992 במספרים ב-%	שיעור מובטלים 12/92	% טעוני טיפוח 1990	% נפשות בלשכות רווחה	% מקבלי דמי אבטלה	% זכאים לתעודת בגרות תשנ"א
----------	------------------------	------------------------------------	---------------------	--------------------	----------------------	-------------------	----------------------------

באר שבע	134.700	20.174	15.0	5.65	25.00	14.26	1.76	31.40
---------	---------	--------	------	------	-------	-------	------	-------

צפת	20.900	3.131	15.0	7.61	28.00	22.23	1.56	33.80
מעלות	8.300	2.449	29.5	12.55	32.00	12.49	2.04	27.00

אופקים	17.300	2.696	15.6	14.44	34.00	19.88	2.05	20.50
נתיבות	13.000	1.525	11.7	11.42	44.00	24.40	2.05	26.95

ערים מבוססות - להשוואה

נתניה	141.800	19.236	13.6	7.83	19.00	14.29	1.48	43.40
רחובות	83.100	10.241	12.3	5.74	7.00	9.08	1.37	55.60
ק.מוצקין	33.100	3.156	9.5	5.93	6.00	5.75	1.45	51.40
חולון	162.800	12.905	7.9	3.01	9.00	5.72	1.03	47.80

[illegible][illegible][illegible]

מדינת ישראל
המשרד לקליטת העליה
הממונה על קליטת עולי אתיופיה

תאריך: 22/11/93
מספר: 1067-93

אל: חברי קבוצת העבודה בנושא "תמריצים לקליטת עליה"

לקראת הישיבה הקדומה, בה אנו אמורים להפגש עם נציגי התמ"ס והות"ת אני מצרף ותייתוסות שלי, שנדמה לי שאינה עומדת בסתירה לעמדות שהוצגו על ידם.

עוזי גרור

על פי תמ"א 31, המהווה תכנית רשמית לקליטת העליה, יש לשאוף להכפלת האוכלוסיה היהודית באיזורים הפריפריים תוך שימת דגש על באר שבע וערי מרכז הגליל.

התכנית נוקטת במספר שלבים כאשר במחילה תעשה עיקר הקליטה באזור המרכז, ובמקביל תפעיל הממשלה מערכת העדפות והשקעות בתשתית, תעסוקה, שירותים ומגורים באיזורי הפריפריה, כבסיס לקליטת אוכלוסיה בשלב ב'.

הדגש הושם על העיר באר שבע בדרום ועל הערים נצרת עילית וטרמיאל בצפון. הותמקדות נועדה להשגת מסה של אוכלוסיה שתאפשר קיום איכות חיים ורמת שירותים גבוהה.

נקודת המוצא של תמ"א היא ציונית, אך מודגש בה היתרון בטווח הארוך להשקעות באיזורי הפריפריה, בשל מצאי חקלקעות ואפשרויות השימוש בהן מול הפגיעה הסביבתית הגוברת באיזורי המרכז (כלומר יתרונות כלכליים).

דעת כל הדוברים בועדה שנקבעה לנושא "תמריצים לקליטת עליה", כישיבתה בתאריך 10.11.93, היתה שאיכלוס המוגבר של איזורי הפיתוח חייב להעשות על בסיס איתן, משמע בסיס תעסוקתי הולם. הטבות מיזעריות (כגון הנחות מוגבלות הקף במיסוי) תרומתן מוגבלת ולא יביאו את האוכלוסיה הרצויה. הנסיון שהצטבר לאורך כל שנות קיום המדינה מעיד על כך באופן חד משמעי.

מכאן הצורך ב: א. ריכוז מאמץ בישובים מוגדרים (וע"י כך אולי תושג בהם המסה הקריטית הנאפשרת איכות חיים מניחה את הדעת).

ב. פיתוח תשתית כלכלית שתאפשר קליטת אוכלוסיה הולמת (מהנדסים, מנהלים) באחוזים גבוהים.

ג. פיתוח מרכיבי איכות חיים שיתרמו לצרכים של האוכלוסיה המקוה ויוסיפו אוכלוסיה בדמה הולמת מקרב נותני השירותים (תזמורת, תיאטרון, וכ"ל).

טלפון 02-752614

פקס: 02-752615

ירושלים, בנין 2 הקדיה,

מדינת ישראל
המשרד לקליטת העליה
הנמונה על קליטת עולי אתיופיה

בדיון הדגישו מספר דוברים שאין משמעות אם מדובר באוכלוסית עולים או אוכלוסיה ישראלית אחת. אבל יתכן שהעולים עשויים להיות מרכיב זמין יותר (כיוון שטרם התקבעו בדיוור ותעסוקה, וכיוון שרוב בעלי המקצוע מקרב העולים השתלבו עד היום בתעסוקות הנופלות מרמתם). ריכוז אוכלוסית עולים גדולה, בעיקר אם יש בה הומוגניות מסוימת עשויה להרוס כגורם מגבש האפשרות לקיים חיי חרבות וחברה התואמים את היגליהם (מה שנכון במיוחד לעולי רוסיה).

התשתית הכלכלית היא תנאי בסיסי. בלעדיו ייווצר תהליך נדידה של העולים אל המרכז כאשר ערי הפריפריה הופכות להיות מאגרי אוכלוסיה זמניים. בדרך הטבע ישאר בפריפריה רק המשקע החלש שתומכתו שלילית. (פרוייקט הקצאת הדיוור הציבורי המתנהל עתה אף הוא "תורם" בכיוון זה).

במהלך השנים האחרונות התנהלו במספר ערים פריפריה פרויקטים מדעיים וכגון התממות המדעיות ותעשיות מדע) מוצלחים למדי אך הקפס אינו מניח את הדעת.

אף נושא האקדמיה עשוי היה לקבל תנופה גדולה דוקא בעיר כמו באר שבע, על רקע העובדה שאוניברסיטאות ת"א וירושלים כבר הגיעו למלוא הקפן.

משמע: יתר התמקדות וריכוז מאמץ (גם במחיר זמני מסויים בימה האקדמית) עשוי היה אולי להיות פריצת דרך ב - 2-3 ערים שהיו הופכות מוקדים מתפתחים באיזורים הפריפריים.

כדי להבין את הבעיה של העולים האתיופיים
אולי כדאי להזכיר את הבעיה של העולים האתיופיים
אם לא כולל את הבעיה של העולים האתיופיים
במיוחד את הבעיה של העולים האתיופיים

כמובן שכל הבעיה של העולים האתיופיים
היא בעיה של העולים האתיופיים

משרד ראש הממשלה

ירושלים, כ' בחשון תשנ"ד
4 בנובמבר 1993

המינהלת לפרויקטים לאומיים

ה - 95

אל: מר יאיר כהן, אגף התקציבים, משרד האוצר

שלום רב,

הנדון: קביעת סל הטבות מעודכן ומשופר באזורי עדיפות לאומית

בהתאם לסיכום שהתקבל בישיבת הצוות הבינמשרדי לנושא קביעת סל הטבות מעודכן ומשופר באזורי עדיפות לאומית, בישיבתו מיום 26.9.93, נמסר לנו כי אתה נציג משרדך בקבוצת העבודה בנושא: תמריצים לקליטת עליה. יו"ר הקבוצה הוא מר עוזי גדור, הממונה על קליטת עולי אתיופיה במשרד הקליטה.

הישיבה הראשונה תתקיים ביום רביעי, 10.11.93 בשעה 15:00 בחדר הישיבות של משרד ראש הממשלה.

אודה על אישור ההשתתפות בישיבה (לטלפון 705294 או 705495).

ב ב ר כ ה ,

נורית כנען

עוזר לראש המינהלת
לפרויקטים לאומיים

העתק: מר יחזקאל הרמלך, ראש המינהלת לפרויקטים לאומיים
מר עוזי גדור, הממונה על קליטת עולי אתיופיה, משרד הקליטה

משרד ראש הממשלה

ירושלים, כ' בחשוון תשנ"ד
4 בנובמבר 1993

המנהלת לפרויקטים לאומיים

ה - 95

אל: מר יאיר כהן, אגף התקציבים, משרד האוצר

שלום רב,

הנדון: קביעת סל הטבות מעודכן ומשופר באזורי עדיפות לאומית

בהתאם לסיכום שהתקבל בישיבת הצוות הבינמשרדי לנושא קביעת סל הטבות מעודכן ומשופר באזורי עדיפות לאומית, בישיבתו מיום 26.9.93, נמסר לנו כי אתה נציג משרדך בקבוצת העבודה בנושא: תמריצים לקליטת עליה. יו"ר הקבוצה הוא מר עוזי גדור, הממונה על קליטת עולי אתיופיה במשרד הקליטה.

הישיבה הראשונה תתקיים ביום רביעי, 10.11.93 בשעה 15:00 בחדר הישיבות של משרד ראש הממשלה.

אודה על אישור ההשתתפות בישיבה (לטלפון 705294 או 705495).

בברכה,

יו"ר כ"ס

נרית כנען

עוזר לראש המנהלת
לפרויקטים לאומיים

העתק: מר יחזקאל הרמלך, ראש המנהלת לפרויקטים לאומיים
מר עוזי גדור, הממונה על קליטת עולי אתיופיה, משרד הקליטה

מזכר

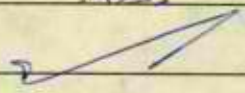
(לדחכתבות פנימית במשרדיו הממשלה)

אל: <u>הש, יורק, וליקס, ויק, ויק, ויק</u>	התאריך: <u>7.11.93</u>
מאת: <u>וילי בן</u>	תיק מס': <u></u>

הנדון: קביעת סל האגוד העסקן באגוד עובדי אגוד

סימוכין:

אשרדכם לקבל את 7.11.93 ביום למעבדים
 לקבלת דליה ביימון במסגרת מעבדים
 במסגרת מסל הבטוח אלגור עובד לוויה
 קא דא - במסגרת דיון במעבדים לקביעת
 א באגוד העסקן אלגור עובד לוויה

במסגרת

(להתכתבות פנימית במשרדי הקמשלה)

מזכר

אל:

2/11/97

התאריך

תיק מס

י. ל. כהן

מאת:

יון סלימ

הנדון:

כרמל

סימוכין:

אין גישה החלטה של אגף סלימ
לדאיל - אגף

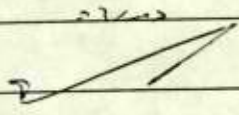
י. ל. כהן
בידי קצין סלימ אגף סלימ
2/11/97 כהן

מזכר

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

אל:		
מאת:	חן זילון	תאריך: 7.11.93
העיון:	זילי כהן	תיק מס:
סימוכין:	קביעה של האגף העסקי באשרי עריכת אלוטיו	

אבקשם לקבל עד 7.11.93 ברוט למגדילוק
 אלוטיו עליו בלתי נקטת גמולת עזרובק
 בלוק נאם בהכרזה אלוטיו עריכת אלוטיו
 קא נא - במסגרת זיו"ק בעשרות לקביעה
 א בהכרזה העוסקת אלוטיו עריכת אלוטיו -

במסגרת

מישיבת הצוות הבינמשרדי ליישום תכנית העדיפות הלאומית
מיום א' באב תשנ"ג (19.7.93)

י. הרמלך, א. פלטו, מ.קוק, ר.קרומר, ד. רוז - משרד רוה"מ

ח. דוקלר - נציבות מס הכנסה

מ. ורדי - מנהל מקרקעי ישראל

ש. טלמון - אגף התקציבים, משרד האוצר

מ. כהן (קדמון) - משרד החקלאות

א. פרי-הר - משרד העבודה והרווחה

ע. קלעג'י, י. בלק - משרד הפנים

י. שורץ, מ. גרזון - משרד הבינוי והשיכון

ד"ר ש. שושני - משרד החינוך והתרבות

א. דיווח -

ש. שבס - פותח את הישיבה, מציג מטרות הדיון ומבקש דיווח המשרדים והגופים השונים על יישום החלטת הממשלה.

ח. דוקלר, סגן נציב מס הכנסה, מדווח על חקיקת חוק מס הכנסה (הנחות במס בישובים) ועל העקרונות המוצעים בתיקון תקנות מס רכישה, והתאמתן לתכנית לאזורי עדיפות לאומית.

התקנות יחתמו על ידי שר האוצר, לאחר שחוק מס הכנסה האמור יכנס לתוקף.

מ. ורדי, מנהל מנהל מקרקעי ישראל, מדווח על ביצוע החלטות הממשלה והתאמת מדיניות ההנחות במחירי קרקע לתכנית לאזורי עדיפות לאומית.

א. פלטו, היועץ הכלכלי לרוה"מ, מדווח על ההתקדמות בניסוח התקנות לפי חוק המכרזים לגבי העדפת אזורי עדיפות לאומית.

מ. כהן (קדמון), מדווח כי ההטבות בתחום החקלאות מיושמות בפועל לפי החלטות הממשלה.

מ. דברת מציג את הצעת ההחלטה בנושא הרחבת תקופת המעבר בתחום תעשייה ומסחר. בדיון מובהר כי למי שקיבל אישור ממרכז ההשקעות אחרי 24.1.93 ינתנו הטבות בהתאם לסיווג על פיו ניתן האישור. אין צורך לכלול את העניין בהחלטת הממשלה לגבי תקופת מעבר, אך אין מניעה לכלול הוראה זו בקביעה עליה יחתמו השרים.

ד"ר ש. שושני, מנכ"ל משרד החינוך מדווח כי החלטות הממשלה מבוצעות ככתבן וכלשונן.

א. פריהר, המשנה למנכ"ל משרד העבודה, מדווח כי המשרד ערוך ליישום ההטבות הניתנות על ידו באזורי עדיפות לפי החלטת הממשלה החל מ-1.9.93.

ע. קלעג'י, מנכ"ל משרד הפנים, מדווח על הסיכומים שהתקבלו בצוות המשנה בנושא רשויות מקומיות.

ב. סיכום:

1. הצעת התקנות בעניין הטבות ברכש באזורי עדיפות לאומית תובא לדיון בצוות היישום הבינמשרדי ליישום התכנית לאזורי עדיפות לאומית לפני שתובא לממשלה.

2. משרד החקלאות ימציא מסמך מפורט על יישום התכנית בנושאים שבטיפולו.

3. מנהל המנהל ימציא לי. הרמלך עותק מהחלטות מועצת מקרקעי ישראל בנושא האמור חתומות בידי יו"ר המועצה.

4. הצעת ההחלטה בנושא תעשייה ומסחר בנוסח המצ"ב מאושרת והיא תוגש לממשלה.

5. הדיון ביישום התכנית בתחום הסיוע לדיוור יידחה לשנה, בשל הצורך למכור דירות ריקות בכל הארץ. הנושא יועלה מחדש בתום שנה. הישובים בהם ניתן סיוע מוגדל לא יוגדרו בפרסומי המשרד כאזורי פיתוח, אלא כישובים בהם ניתן סיוע לדיוור מוגבר.

6. התכנית לאזורי עדיפות לאומית לא תחול על מעונות יום בקיבוצים ובמושבים עקב ההסדרים הארציים החלים בנושא.

7. כל הישובים הנמצאים באזור עדיפות לאומית א' יקבלו עדיפות בתקציבי פיתוח במשרד הפנים כדלהלן:

- תקציבי הכישים, פנימיים ועורקיים (70% מתקציבי הפיתוח).
- חיבור תשתיות למוסדות חינוך.

הצעה מפורטת המבוססת על עיקרון זה תומצא למר י. הרמלך עד 1.8.93.

8. מחליטים להקים צוות בנושא סל הטבות מעודכן ומשופר בראשות י. הרמלך ובהשתתפות נציגי משרד האוצר, משרד התמ"ס, משרד הבינוי והשיכון, משרד החינוך, משרד העבודה והרווחה, משרד הפנים, משרד הקליטה ומשרד הכלכלה והתכנון. הצוות יגיש למליאת ועדת המנכ"לים המלצות תוך 3 חודשים. ההמלצות, לאחר שיאושרו על ידי הממשלה, יעוגנו בחקיקה.

9. ועדת המנכ"לים לנושא מיעוטים תגיש המלצות ליישום התכנית תוך חודש.

רשמו: עו"ד מיה קוק
דימון רוז

מזכר

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

אל:	15.8.93	התאריך
מאת:	15.8.93	חוק מס
העיון:	האולגה - חוק הקאטה	
סימבול:		

בניסן אשתאט ג'כ' בויט מנא האולגה
 בויטא ז' חקו הקאטה
 15.8.93 - 15.8.93

החוק: 15.8.93

המשורד לקליטת העליה

כללי הסיוע לעולים

-6-

1.4.88

6. קליטה כלכלית

1. גובה ההלוואה באחוזים ותנאיה

הקרן חבתי בין עסקים בחחום היצור, חקלאות ותיירות, לבין עסקים בחחום המסחר והשירותים, וכן בין אזורים שונים בארץ. תקרת ההלוואה שהועדה תוכל לאשר והחון העצמי הנדרש, אחוז ההלוואה העומדת וכן חקופת הפרעון כמפורט בטבלת הסכומים:

ייצור חקלאות ותיירות	מרכז הארץ	איזור פיתוח ב'	איזור פיתוח א'
הון עצמי דרוש ~ 50%	40%	25%	15%
% הלוואה עומדת מסך הכל ההלוואה	35%	40%	55%
חקופת פרעון עד	5 שנים	5 שנים	3 שנה
<u>מסחר ושירותים</u>			
הון עצמי דרוש	50%	25%	15%
% הלוואה עומדת מסך הכל ההלוואה	20%	25%	35%
חקופת פרעון עד	5 שנים	5 שנים	3 שנה

לכונאי שיהיה (לפני חקלאים באיזור פיתוח) מינחתם הלוואות לחקופה של לא יותר מ-4 שנים.

ההלוואה עומדת תהפוך למענק שלוש שנים מיום ביצוע ההלוואה וזאת בתנאי שתעולה משכיר לקיים את העסק עבורו קיבל את ההלוואה מפגר ובתנאי שלא בפרעון ההלוואה. רכז הקרן ימציא לבנק אישור שתעולה עומד בהתחייבותיו וזכאי לשימוש ההלוואה העומדת, במידה ולא עומד בתנאי ההלוואה יצטרך העולה לסלק את ההלוואה בחוספת הצמדה.

בשנה הראשונה ישלם העולה רק ריבית והפרשי הצמדה.

המשרד לקליטת העליה
אגף שירותי קליטה
המחלקה לקליטת כלכלית

ירושלים הקרית הכין 2
טלפון 02-
תאריך
מספר

א' י' ט'
א' י' ט'

לכבוד

א.ב.ג.

הבנו שמהיום להודיעך מועדה הקרן לעולה העצמאי וזרבה בבקשך להלוואה בישיבתה מיום
החליטה לאחר לך הלוואה בסך _____ שקל חדש למטרת _____
ההלוואה חנתן לך לחקופת של _____
מהלוואה תהיה הלוואה עומדת. חלק ההלוואה העומדת בגובה של %
יגבים ו-3 _____ שגים כתכאי שתמשיך להפעיל את העסק ולא תפגד בהחזר ההלוואה.
לצורך ביצוע ההלוואה, עליך לפנות עם מכתב זה ותעודת עולה לבנק
חול מיום _____

כאשר לתנאי הלוואה, זכותך לבחור בין האפשרויות שההלוואה תוצמד למדד יוקר המחיה בתוספת 1%
ריבית שנתית צמודה או הצמדה לדולר של ארה"ב בתוספת 4% ריבית שנתית צמודה. הגבו להסב את
היחסים לידיך שכל כל שינוי שיתחיל בעסק כמו שינוי יעור, כתפכת וכד' הנך חייב לררוח לנו.
זה לאחר קבלת ההלוואה לא דיווחת לנו כאמור או לא הקמת את העסק או מכרת את העסק לאחר הקמתו
זו מאיבך עובד בעסק או בכל מקרה שתפרת חוזה בינך לבין הבנק, יש לנו זכות להעמיד את ההלוואה
למפענן מידי וחתא ריבית בנקאית מיום הפרת החוזה.

הבך זכאי לפנות לבנק לצורך ביצוע ההלוואה תוך תקופה של 2 חודשים מיום אשר ההלוואה.
יש לא חפנה בחקופה זו כאמור, חוקף ההלוואה יפוג.

בברכה,

חשבות המשרד

המחלקה לקליטת כלכלית

ההיקפים : גזברות המשרד.
לבנק - העחק אחר יוחזר למחלקה הכלכלית י-ח לאחר ביצוע ההלוואה וציון תאריך ביצועה.
העוזר לנושאים כלכליים במחוז (העחק אחר לתיק העולה).

מדינת ישראל
משרד האוצר - אגף התקציבים

הממונה על התקציבים

י"א באייר התשנ"ג
02/05/93
ת.93-24188

לכבוד
מר שמעון שבס
מנכ"ל משרד רוה"מ

הנדון: יישום תכנית אזורי עדיפות לאומית

בהמשך לדיונים שנתקיימו בלשכתך בתאריכים 15.2.93 ו-2.5.93 מצ"ב דו"ח הסוקר את התקציבים המיועדים בשנת 1993 לאזורי עדיפות לאומית, וזאת מעבר לתקציבים המיועדים לאזורי עדיפות במסגרת הסטנדרטים הנהוגים לכלל המדינה.

מהדו"ח האמור נראה כי עלות יישומה הסופי של הצעת ועדת המנכ"לים לענין אזורי עדיפות לאומית, בכל שנה, (ללא הטבות לישובים בודדים - הטבות נקודתיות, וללא הסדרי מעבר כלשהם) מוערכת בכ-2,568,236 אלפי ש"ח (מזומן) ובכ-3,238,789 אלפי ש"ח בהרשאה להתחייב.

כמו כן, עולה מתוך הדו"ח כי משרדי הממשלה השונים נותנים הטבות בשנת 1993 לאזורי פיתוח שאינן נכללות בהמלצות ועדת המנכ"לים בסכום של כ-362,232 אלפי ש"ח (תקציב מזומן) וכ-236,000 אלפי ש"ח בהרשאה להתחייב.

בכבוד רב

דוד ברודט

העתק:

מר יחזקאל הרמלך - מנכ"ל לתפקידים מיוחדים משרד ראש הממשלה
מר שי טלמון - ס/ הממונה על התקציבים

ערי ואזורי פיתוח - 1993

כללי

להלן דו"ח הסוקר את התקציבים המוקצים בשנת 1993 לאזורי עדיפות לאומית במשרדי הממשלה השונים וזאת מעבר לתקציבים המוקצים לאזורים הללו במסגרת הסטנדרטים הנהוגים ביחס לכלל המדינה. בדו"ח נעשתה אבחנה בין ההטבות הנכללות בהמלצות ועדת המנכ"לים בענין אזורי עדיפות לאומית, "ועדת שב"ס", לבין ההטבות שאינן נכללות בהמלצות הועדה.

ידגש כי ההטבות המנויות להלן הינן הטבות תקציביות בלבד ואינן כוללות הקלות במיסים.

הטבות לפי המלצות ועדת המנכ"לים

להלן פירוט ההטבות הנכללות בהמלצות ועדת המנכ"לים בענין אזורי עדיפות לאומית (ועדת שב"ס). ההטבות מפורטות לפי משרדי הממשלה השונים (באלפי ש"ח):

<u>המשרד</u>	<u>ההטבה</u>	<u>תקציב</u>	<u>הרשאה להתחייב</u>	<u>הערות</u>
שיכון	- אחוז השתתפות בהשלמת פיתוח שכונות ותיקות	50,000	70,000	נתון כללי ארצי טרם נקבעה החלוקה לאזורי עדיפות בשיכון
	- השתתפות במוסדות ציבור	24,934	43,757	נתון כלל ארצי טרם נקבעה החלוקה לאזורי עדיפות בשיכון
	- תוכניות סיוע באזורי פיתוח	1,000,000	1,000,000	עפ"י חלוקת אזורי פיתוח ישנה. טרם נקבעה החלוקה לאזורי עדיפות בשיכון
	- אחוז השתתפות בהשלמת הוצאות פיתוח	450,000	450,000	עפ"י חלוקת אזורי פיתוח ישנה. טרם נקבעה החלוקה לאזורי עדיפות בשיכון
סה"כ שיכון		1,524,934	1,563,757	

המשרד	ההטבה	תקציב	הרשאה להתחייב	הערות
עבודה ורווחה	- תמריצים לעובדים סוציאליים	2,400	----	התוספת שתידרש לתוכנית המוצעת (שבס) נאמדת בכ-700 אלף ש"ח
	- מעונות יום	3,500	----	התוספת שתידרש לתוכנית המוצעת (שבס) נאמדת בכ-500 אלף ש"ח
	- דמי מעבר והשתקעות	1,500	----	התוספת שתידרש לתוכנית המוצעת (שבס) נאמדת בכ-1.9 מ' ש"ח
	- הכשרה פנים מפעלית	3,200	----	
	סה"כ עבודה ורווחה	10,600		כל הנתונים הינם אומדנים ועל הבסיס הקיים, בפועל אין מיגבלה תקציבית אפקטיבית שכן ההטבות ברובן מופצות בהסדרים ואו כללים כך שההוצאה בפועל מותנית בביקוש
חקלאות	- מענקים לגידול חממות פרחים וירקות ולגידול בעלי חיים	58,600	----	תקציב בלתי מוגבל - יוגדל בהתאם לביקוש ללא הגבלה
	- מענקים לגידול מטעים והדרים	20,000	----	תקציב בלתי מוגבל - יוגדל בהתאם לביקוש ללא הגבלה
	- מענקים לגידול בשר	1,000	----	תקציב בלתי מוגבל - יוגדל בהתאם לביקוש ללא הגבלה
	- מענקים לפיתוח נחשאים בישובי קו עימות	8,200	----	
	- מענקים לגידול דגי מאכל ודגי נוי	5,000	----	תקציב בלתי מוגבל - יוגדל ללא הגבלה
	- מענקים למיכון ציוד	7,000	----	
	- מענקים להקמת מאגרי מים ורשתות מרכזיות	6,000	----	
	סה"כ חקלאות	105,800		

במסגרת תכנית התעסוקה יתוגבר ב-50 מליון ש"ח נוספים	1,495,035	661,115	- הטבות למפעלי תעשיה מאושרים	תעשיה
	175,775	162,275	- פיתוח אזורי תעשיה חדשים, הכשרת שטחים ותשתית לאזורי תעשיה	
	4,222	4,222	- חונכות למפעלים	
	1,675,032	827,612	סה"כ תעשיה	
		37,800	- תמריצים למורים	חינוך ותרבות
		56,000	- פטור משכ"ל בגני ילדים טרום חובה	
		5,490	- השתתפות בדמי בחינות בגרות	
		99,290	סה"כ חינוך ותרבות	
	3,238,789	2,568,236	סה"כ הטבות הכלולות בהמלצות ועדות המנכ"לים	

הטבות שאינן נכללות בהמלצות ועדת המנכ"לים

להלן פירוט ההטבות שאינן נכללות בהמלצות ועדת המנכ"לים אולם נתנות בשנת 1993.
ההטבות מפורטות לפי משרדי הממשלה השונים (באלפי ש"ח):

<u>המשרד</u>	<u>ההטבה</u>	<u>תקציב</u>	<u>הרשאה להתחייב</u>	<u>הערות</u>
החינוך והתרבות	- תמיכה בגני ילדים	20,166	----	ישובים מעבר לקו הירוק, ישובי עימות קו ראשון, ישובי עימות קו שני ושיקום שכונות.
	- מקיפים - בתי ספר על יסודיים מוחזקים	30,971	----	תמיכה במוסדות חינוך על יסודי מעבר לשכר לימוד ביישובים מוחזקים.
	- שעות הוראה-סל טיפוח ביישובי פיתוח	109,508	----	תוספת של 60,000 ש"ש בתמיכה בבתי ספר שבהם שיעור מדד הטיפוח של התלמידים גבוה.
	- רווחה חינוכית ושיקום שכונות	66,625	----	תמיכה בשכונות ובישובים בחתך סוציו-אקונומי נמוך הכלולים בפרויקט הרווחה החינוכית.
	- שיקום שכונות	28,647	----	
	- הסעות	13,340	----	השלמה ל-100% השתתפות מעבר לממוצע הארצי המקובל שהוא 50%.
	סה"כ חינוך	269,257	----	

<u>המשרד</u>	<u>ההטבה</u>	<u>תקציב</u>	<u>הרשאה להתחייב</u>	<u>הערות</u>
עבודה ורווחה	- עידוד מעבר לאזורי פיתוח של יזמים ויזמות עסקית	120	----	
	- גרעני נח"ל	470	----	
	- פעולות אחרות לעידוד מעבר לערי פיתוח	250	----	
	- סה"כ עבודה ורווחה	840	----	
תיירות	- חוק עידוד השקעות הון	92,135	236,00	ההטבות במסגרת חוק לעידוד השקעות הון וכוללות מענק השקעה, הטבות במס וערבויות מדינה. מפת ההטבות נקבעת משיקולים תיירותיים ולא לפי אזורי עדיפות למרות שקיימת חפיפה רבה
	סה"כ הטבות שאין כלולות בהמלצות ועדת המנכ"לים	362,232	236,00	
	סה"כ כל סוגי ההטבות	2,930,468	3,474,789	

SHIKUN BNAM 27972 2 277643

SHIKUN BNAM 27972 2 277643

29.8.90

קליטת עליה על ידי התנועות הקיבוציות

לתנועות הקיבוציות - הקיבוץ הדתי, הקיבוץ הארצי והתנועה הקיבוצית המאוחדת - רצון עז ויכולת רבה לקחת חלק ולסייע במאמץ הלאומי לקליטת העליה.

הקיבוצים יכולים לסייע בקליטתם של כ- 150 אלף עולים בשנים הקרובות במחזוריים של 20,000 - 15 כל שנה.

לחלקם תהיה זו תקופת מעבר וחלקם יקלטו בחברה הקיבוצית.

ביכולתן של התנועות לתרום בצורה משמעותית הן לקליטה התרבותית - חברתית והן להרחבת התעסוקה והיצור.

קליטה בעבודה, תעסוקה והגדלת תוצר ניתן לעשות בדרכים הבאות:

- * תעסוקה במפעלים בדרך של הגדלת ניצולת ההון הקיים (מותנה במקורות להגדלת ההון החוזר).
- * תעסוקה במחקר ופיתוח להבטחת הצמיחה לעתיד.
- * הרחבת מפעלים קיימים.
- * הקמת מפעלים ופיתוח עסקים חדשים.

קליטה חברתית תרבותית:

- * שילוב העולים בחיי התרבות והחברה בקיבוץ בעת הימצאותם בו.
- * "אימוץ" על ידי משפחות בקיבוץ, ניצול הנכונות להתנדבות למשימה הלאומית.
- * מתן עזרה אישית לפי צרכים שונים.
- * תנאי קליטה טובים לילדי העולים.

כדי לממש כוונה זו ולשלב היטב קליטה כלכלית וחברתית יש להקים או לשפץ 3,000 - 5,000 יחידות דיור לעולים בקיבוצים ולהביא לכלל מימוש את תוכנית הממשלה ליצירת תעסוקה, דהיינו: מקורות מימון להשקעות למו"פ ולהון חוזר.

לקיבוצים יתרונות בולטים לבניה מהירה:

- * קרקע מוכנה ומאושרת לבניה.
- * תשתית בסיסית של חשמל, מים וביוב קיימת בדרך כלל.
- * תוכניות בניה זמינות.
- * מודעות גבוהה לצרכי עליה.

ברית התנועה הקיבוצית

15/1/90

ק"ס יו"ר
39/11

לכבוד
ועדת המנכ"לים בראשות סגן
שר האוצר - יוסי ביילין.

הנדון: נוהל למימוש מפעל "בית ראשון במולדת"
(ר' מסמך "השתלבות התנועה הקיבוצית בקליטת העליה הצפויה 1/11/89")

1. כללי: להלן הדברים אשר ישמשו כהנחייה להמשך תכנון וכיצוע "בית ראשון במולדת".

2. שיטה:

א. מפעל "בית ראשון במולדת" מהווה מסגרת מעבר לעולים, להתאקלמות בארץ, לימוד עברית והתארגנות לקליטת קבע: בקיבוץ, באזור, או בארץ. העולה יופנה ל"בית ראשון במולדת" ע"י המוסדות באישור צוות קיבוצי ויגיע למקום לפי בחירתו.

ב. בתקופת שהותו בקיבוץ, יקבל העולה את הדברים הבאים כמקובל בקיבוץ: חינוך לילדים, כריאות כרמת קופ"ח, כלכלה, כביסה, חשמל, מים, אחזקת דירה, שימוש במתקני תרבות, חברה וספורט וכל הארועים הפתוחים לחברים. העולה יהיה רשאי לקנות שירותים ומצרכים במוסדות הקיבוץ.
- ככלל, העולה אינו עובד בקיבוץ בתקופת לימודי האולפן, אך הוא ימסור 3 ימי עבודה לחודש לשירות עצמי וישתתף בתורניות שבת וחג.

ג. העולה ילמד עברית במסגרת אזורית, או בקיבוץ כ-5 חודשים, כמקובל במערכת הקליטה בארץ.

ד. כיצוע בשלבים: כיצוע המפעל יעשה בשלושה שלבים עיקריים וסביב מוקדים אזוריים:

1. הפעלת מודל ראשוני באזור "מועצה אזורית מטה אשר" - מייד.
2. הרחבת המפעל לעוד 8 אזורים כתחומי מועצות אזוריות שכבר היום מוכנות להתחיל בחכנות, זאת תוך מספר שבועות, בהתאם לצרכי הקליטה והנסיון המצטבר (המועצות: גליל עליון, עמק הירדן, בקעת בית שאן, עמק יזרעאל, גלבע, רמת הגולן, שער הנגב, חוף הכרמל).

3. תקצוב: המפעל יעשה על בסיס "סל קליטה" בתפיסה הבאה:

א. יובטחו הסכומים השייכים לעולה לקליטתו הראשונית וימסרו לו מיד.

ב. הסכומים המיועדים ב"סל הקליטה" למחצית השנה השנייה ימסרו לעולה בסיום חצי השנה בקיבוץ, או כפוף ליציאתו מהקיבוץ.

ג. תשלומים לקיבוץ בגין עלויות שהות העולה בקיבוץ לחצי שנה. הסכומים המופיעים בסל הקליטה לדמי קיום חודש ראשון וחמישה חודשי אולפן, וכן: הסכומים לשכ"ד, אחזקת דירה והוצאות חינוך לחצי שנה, ישולמו כל חודש לקיבוץ, ע"פ מצאי העולים בתחומו.

ד. לאולפן הסכומים המיועוים כשכ"ל לאולפן ונסיעות אליו, יועברו לגורם שיפעיל את האולפן כמקובל במערכת הקליטה בארץ.

ה. התקציב יעודכן בהתאם לעדכון ל"סל הקליטה".

ו. המוסדות יממנו אותן הזכויות, תשלומים, הטבות וטיפולים, לחס זכאים עולי ארצות המצוקה, בכל מקום אחר וכפי שיקבע מעת לעת.

ז. יכנס הדירות כדי לוודאם לקורותיהם להגמור את הדורות הדרושים לחיול. תשפצנה דירות בסכומים שעד 7,000 ש"ח לדירה. השיפוע יתבצע חד פעמית לדירה, למשך כל המפעל, באחריות ובפיקוח המועצה האזורית. בשלב ראשוני תשפצנה 100 דירות. *במקרה של קליטה של מתגוררים בארץ*

ח. ציוד הדירות:

1. לציוד בסיסי ישולט לקיבוץ סכום חד פעמי לדירה בגובה הסכום המיועד לציוד ראשוני ובהתאם לגודל המשפחה.
2. ציוד נוסף שאינו במסגרת ציוד ראשוני, יוכנס לדירה ע"י המוסדות הממלכתיים ויהווה רכושם שיילקח על ידם בתום המפעל (מקרר, אמצעי כישול, חימום/צינור, רדיו, טלוויזיה).

ט. טיפול בעולים

1. הטיפול בעולים במסגרת הקיבוץ יהיה בתנודות. מטפלים ופעילי קליטה לעולים במסגרת אזורית, יקבעו ויתקצבו ע"י המוסדות כמקובל במסגרת מועצות מקומיות ועירוניות עבור מסגרות קליטה דומות וחוף החששות ביחודיות הנובעת ממספר העולים החוזרים בכל אזור, מאופיו הפריפריאלי (מרחקים וגודל מסגרות) ומתוך שאיפה לעידוד התיישבות העולים באזורים שאינם במרכז.

2. יש צורך בצוות מצומצם לאיתור ראיון והכוונת עולים לתכנית, על הפעלת הצוות ואמצעים עבורו יוחלט מיד לאחר הפעלת שלב המודל הראשוני.

4. תחולת, תחומי אחריות וסמכות הפעלה

א. יחתם הסכם ע"פ הדברים דלעיל, בין הצדדים לתכנית (ממשלה, סוכנות, התנועה הקיבוצית, מועצות אזוריות, קיבוצים וישובים אחרים).

ב. משרד הקליטה אחראי ליציאת העולה מהקיבוץ עם תום השנות המוסכמת. המשרד יעמיד לעולה דיוור מתאים במקום אחר ויהיה אחראי להעברתו לויוור וכיסוי כל הוצאה הנובעת משהיית יתר של העולה ומשפחתו כקיבוץ, או הנובעות מהצורך להוציאו.

ג. לצורך ביצוע ההסכם חוקם עמותת ארצית ועמותות-בת אזוריות שמטרתן: "סיוע לקליטת עולים" ואשר הן רשאיות לפעול למימוש המטרות בדורן ההסכם שיקבע.

ד. יקבע הגורם הממלכתי אשר ישמש כחובת להשלמת פרטי התכנית וביצועה.

5. לו"ז.

1. החסכם יחתם תוך שבועיים ממועד אישור מסמך זה.
2. עם אישור מסמך זה, יוקצה הכסף לשיפוע 100 יחידות הדיור הראשונות ויוחל ההכנסות הדרושות להפעלת שלל החודל הראשוני
3. ביצוע שאר חלקי התכנית מותנה בהתייחסות החסכם.
4. עם אישור מסמך זה, תקבע הדרך וינתנו ההנחיות לפיהן הצוות הקיבוצי יוכל לפגוש את העולים המועמדים לתכנית בגמל התעופה, מלונות ומקומות אחרים.

בשם התנועות הקיבוציות:

דובי הלמן

עזרא רבין

אריה קרול

החק"מ

הקבה"א

הקבה"ד

your like to be with you
and please let me know
if you can help me

638153 3/15/50

2 pieces of paper
in position of
the paper
to be

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
THE JEWISH AGENCY FOR ISRAEL

BUDGET DIVISION
JERUSALEM
 דצמבר 1989

אגף התקציבים
ירושלים

הצעה לקליטה בקיבוצים - למשפחה ממוצעת (3 נפשות) - בש"ח

<u>ממשלה</u>	<u>סוכה"י</u>	<u>סה"כ</u>	
350	8,150	8,500	א. <u>ששה חודשים ראשונים (בקיבוץ)</u>
350	1,250	1,600	1. <u>תשלום לעולה</u>
350		350	דמי כיס בנתב"ג
	6x150=900	900	דמי כיס בקיבוץ
	350	350	נסיעה לאולפן
	6,000	6,000	2. <u>תשלום לקיבוץ</u>
	6x250=1,500	1,500	שכר דירה
	6x100=600	600	אחזקה
	6x200=1,200	1,200	חינוך ילדים
	6x450=2,700	2,700	דמי קיום
			3. <u>אולפן (התשלום לעולה או לקיבוץ כפוף למיקום האולפן)</u>
	900	900	
10,755		10,375	ב. <u>ששה חודשים עוקבים (בעיר)</u>
3,000		3,000	בית מלון
= 3,450		3,450	שכ"ד
6x575			
= 900		900	אחזקה
6x150			
450		450	דמי תיווך
550		550	חינוך ומעונות
1,200		1,200	ציוד ראשוני
825		825	ציוד ביתי
10,725	8,150	18,875	סה"כ כללי

0776

הערות להצעת "סל קליטה בקיבוצים" - טיוטא

(הצעת אגף התקציבים אפ 239 מ-15/11/89)

* כללי: הצעתכם קשורה בחפיפה מלאה ל"סל קליטה" - רגיל. אינה מבטאת תמריץ לעולה לקחת אותה ועידוד להתיישבות בפריפריה בכלל ובקיבוצים בפרט.
יש להכיר בכך ולהקצות את המשאבים הנדרשים בעיקרון: אבטחת תשלום שכ"ד ועלות הדיור לעולה שנה מלאה מתום חצי השנה בקיבוץ.

* החלוקה הכללית למקטעים השונים נכונה, אולם, נא לכנות זאת בשם המתאים תשלומים ולא מענקים.

* לסעיף א' הכוונה שכלל (חוץ ממקרים בהם בקיבוץ יהיו מספיק עולים - 30 +) האולפנים לא יהיו בקיבוץ ויתקיימו באולפנים קיימים בערים, ערי פיתוח, או שיפתחו במיוחד בצמוד למכללה איזורית וכו'. לכן ההסעות תתבצענה ע"י גורם מרכזי ולו יש לשלם את נסיעות האולפן.

* לא חיבתם שכ"ל אולפן שגם כן יש לשלם לגורם שמקיים את האולפן.

* בכל מקרה האולפן צריך להיות מתופעל ומשולם ע"י המדינה, כמו כל אולפן בארץ ע"פ העלויות למבנים, ציוד, הנהלה, מורים.

* לסעיף ב' עלות משפחה בת 3 נפשות בקיבוץ 9000 ש"ח. אין מה לדבר על הסכום שהצעתם. הסעיף המופיע בשיפוץ ראשוני בהצעתכם (סעיף ג'), הוא למעשה לא חד-פעמי וקיים בכל מחזור לכל משפחה.
אם תוסיפו אותו לסכום שהצעתם 7400, ניתן יהיה אולי להתפשר על 8500.
יש לוודא כמובן הצמדה למדד, או למדד הדיור.

* לסעיף ג' שיפוץ ראשוני (ר' סעיף קודם להצעה שנחתם) הסכום שהצענו 7500 ש"ח ליחידה חד-פעמי, היה אורילנטציוני ומבוסס על שיפוצים בחברות ציבוריות לעולים. הכוונה כמובן לעלות הריאלית. בכל מקרה ניתן לבנות מודל כדלקמן:

- מ-0 - 3000 ש"ח - מענק. התחייבות להעמיד את הדירה למשך שנה.
- מ-3001 - 6000 ש"ח - הלוואה עומדת (בתנאים x) הופכת למענק, אם הדירה שימשה למשך שנתיים.
- מ-6001 - 9000 ש"ח - הלוואה עומדת (בתנאים x) הופכת למענק, אם הדירה שימשה למשך שלוש שנים.
- מ-9001 - 12.000 ש"ח - הלוואה עומדת (בתנאים x) הופכת למענק, אם הדירה שימשה למשך ארבע שנים.

אני מפנה את תשומת ליבך לדחיפות שבהפעלת סעיף זה - כדי להיות מוכנים עם חלק מהדירות בתחילת ינואר 90.

* ציוד המכנים:

הסכום 1200 ש"ח חד-פעמי בהצעתכם, זו החריגה היחידה מ"סל קליטה רגיל", אך חוששתני כי הסכום לא יאפשר לצייד דירה כפי שצריך.

ההצעה המועדפת על ידינו:

מש' הקליטה יצייד את החדרים ע"פ הסטנדרט שייקבע באיזורים חמים, הכרחי להכניס מזגנים/מצננים. באיזורים קרים הכרחי להכניס חימום מיוחד.

אם מש' הקליטה והקיבוצים ירצו בכך, ניתן יהיה לרכוש חלק/הציוד בסוף המפעל במחירי יד-שניה.

הצעה אלטרנטיבית:

יקבע סל ציוד. הקיבוץ יקבל סכום כסף ריאלי לרכישת הציוד ויתחייב לצייד את החדרים לפי הסל.

לסעיף ד':

כל הסעיף הזה צריך לרדת ולהיות כפוף לעקרון תמריץ ההליכה לפריפריה ושימוש במכנים קיימים ולשריין כאמור לעי"ל את כל הזכויות לשכ"ד ועלויות דיור למשך שנה שלמה מגמר התקופה בקיבוץ/מושב/עיר פיתוח וכ"ו.

אי.מ.ס.

ת"ק
ק"מ
ו"ס
39/11

משרד האוצר
אגף התקציבים
15 נובמבר, 1989
אפ"239

הצעת סל קליטה בקיבוצים למשפחה ממוצעת של 3 נפשות*

א.	מענקים לעולה בתקופת הקיבוץ	סה"כ	משרד הקליטה	סוכנות	מקור בסל קליטה רגיל
	דמי כיס בנתב"ג	350	350		דמי כיס
	פיצוי בית מלון	3,000	3,000		בית מלון
	דמי קיום	900	150	750	150 מתוך 750 דמי קיום
	סה"כ	4,250	3,500	750	
ב.	מענקים לקיבוץ בכל מחזור				
	שכ"ד	2,400	1,200	1,200	שכ"ד של 575 מנוכה לצורך מענק שיפוצים
	עלויות נלוות	900	300	600	מחצית מהסכומים של חשמל מים גז + ו. בית.
	הוצאות חינוך בי"ס ופעוטונים	500	500		מחצית מהוצאות בי"ס ומעונות.
	עלויות קיום	3,600	600	3,000	600 מתוך דמי קיום חודשיים באולפן.
	סה"כ	7,400	2,600	4,800	

* הסל מניח שהמשפחה תהיה בקיבוץ ששה חודשים ראשונים בארץ.

ג.	הוצאות לימוד (ישרות למפעיל)	סה"כ	משרד קליטה	סוכנות	מקור בסל קליטה רגיל
	שכ"ל באולפן	720	720		
	נסיעות לאולפן*	430	430		
	סה"כ	<u>1,150</u>	<u>720</u>	<u>430</u>	

ד. מענקים חד פעמים לקיבוץ

מענק שיפוץ ראשוני	1,100	550	550	175X6 שארית שכ"ד חודשי.
מענק לריהוט	1,200	1,200		מקביל לציוד ראשוני שמקבל העולה.
סה"כ	<u>2,300</u>	<u>1,750</u>	<u>550</u>	

ה. מענקים לעולה בצאתו מהקיבוץ

שכר דירה	575X6	3,450	3,450	לפי מחצית התמיכות של שנה.
חשמל מים גז		600	600	
ו. בית		300	300	
תיווך		500	500	
חינוך		150	150	
מעונות		400	400	
ציוד ראשוני		1,200	1,200	
ציוד ביתי		825	825	
סה"כ		<u>7,425</u>	<u>3,375</u>	<u>4,050</u>
סה"כ כללי		<u>22,525</u>	<u>11,945</u>	<u>10,580</u>

* ישולם במידה והאולפן מחוץ לתחומי הקיבוץ

10.8.89

תל-אביב 19

רח' סוטיץ' 27, תל-אביב 64684
ת.ד. 16040 טל. 245271רח' דובנוב 10, תל-אביב 84732
ת.ד. 40017 טל. 250231

יוסי כהן

הסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
התנועה הקיבוצית האוחדת
המזכירות

לכב'
סגן שר האוצר
יוסי ביילין

חנידון: חכנית מסגרת לקליטת עליה בתנועה הקיבוצית

שלום רב,

לפניך הצעתנו לקליטת עליה בתנועה הקיבוצית לקראת הגידול המצופה בעליה
מבריה"מ ומארגנטינה.

התכנית עוסקת בשני סוגי פעילות קליטה:

א. קליטת ראשונית למשך מחצית חשנה הראשונה בארץ.

ב. קליטת ישירה לתנועה הקיבוצית.

זו תכנית מסגרת, הכוללת בתוכה מיגוון אפשרויות קליטה שאנו לוקחים
בחשבון. חכנית מפורטת ואופרטיבית תוצג על ידנו בתוך חרשיים.

באמונה שאכן נידרש למתוח עצמנו למימוש התכנית מוגש לך ניר זה,
בשם שלוש התנועות הקיבוציות.

בברכה,

ישעיהו פז

מזכיר כללי

החשדות הכלליות של העובדים בארץ-ישראל

התנועה הקיבוצית האחדות
חמוכירות

תל-אביב _____

רח' סוטין 27, תל-אביב 64684
ת.ד. 18040 טל. 245271רח' דובנוב 10, תל-אביב 24732
ת.ד. 40017 טל. 250231**חכנית מסגרת לקליטת עליה**
בתנועה הקיבוצית**הרקע:** צפי לגידול דרמטי בעליה מבריה"מ ומארגנטינה.**היעדים:** (1) לחשתתף במאמץ הלאומי לקליטת גלי העליה הצפויים, תוך שחלק מהעולים יקלטו דרך קבע בקבוצים.

(2) ליצור תנאי קליטה אשר יסיעו לעולים להשתרש בארץ ולהיקלט בה.

הנחות: (1) קיים בתנועה הקבוצית מלאי שיכון, שלאחר שיפוצ ראשוני ניתן להעמידו לרשות קליטת העליה.

(2) קיימת בתנועה אקדמית אנונימית אדריכל ע"מ להבטיח את התשתית הטכנית והע"מ לע"מ ליצור אוירה אשר תקל על העולים בקליטתם הראשונית בארץ.

(3) קיים רוב פוטנציאל כח האדם הדרוש לטיפול נאות בעולים בתקופת הקליטה הראשונית (6 חודשים) כולל הוראת עברית.

(4) קיימים או ניתן להקים בטווח הקצר כלים מסיעים ברמה המקומית והאזורית (אולפנים אזוריים, מקומות הכשרה באזור וכו').

אוכלוסית תקליטה

(1) עולים מבריה"מ, שעל פי תחזיתנו, ישתו בו בנחלך ששת החדשים הראשונים לאחר עלייתם.

הערה: לאילה ידרש להבטיח, בנוסף לתנאים לקליטה ראשונית גם תנאים נאותים להמשך מסלול הקליטה, כולל שיכון ותעסוקה. חיוני שהמעבר מהשלב הראשון לשני יהיה חלק ונינוח ככל האפשר. כוונתנו להעמיד צוות של חברים בעלי יכולת מתאימה ורמת מעורבות גבוהה, אשר יסיעו בהכנת המעבר הנכון לשלב השני.

(2) עולים מארגנטינה, כלפיהם ירוכז מאמץ לקליטה קבועה בתנועה הקבוצית, כולל אולפן, קליטה בעבודה ובחברה, קליטה במערכות החינוך וכו'.

(1.1) פיזור אזורי של 2-6 משפחות למבוא תוך שימוש כאולפן אזורי וטיפול חברתי אזורי. בישוב עצמו אמוץ למשפחות קולטות וליווי ע"י צוות קליטה.

(1.2) יצירת מרכזי קליטה "עירוניים" בקבוצים הסמוכים לערים ומסוגלים להעמיד מסגרת

הערה
לפי
החוק
הממשלתי
לפי
החוק
הממשלתי

(1.3) ניצול מלוא פוטנציאל האולפנים הקבוציים לקליטת עולים צעירים באולפני קליטה.

(1.4) תיכדק גם האפשרות לקליטת ילדי עולים למסגרות חינוך בקבוצים.

חבטת תקציב והפעלתו

במצב הכלכלי הנוכחי בתנועה הקבוצית הכרחי לחבטיח כיסוי עלות הקליטה. ניראח לנו כי המסגרות התקציביות כפי שגובשו ע"י רשויות הקליטה בממשלה ובסוכנות היהודית מאפשרות לממש זאת.

עד כה נתקלנו בקשיים משפטיים וביורוקרטיים מרובים ביכולת לממש תקציבי קליטה קימים. אנו נגבש הצעה שתוגש לכם בקרוב, ותאפשר העברת התקציבים ליעדם ללא מיכושלים מיותרים, הנובעים מאופיה הייחודי של החברה הקבוצית ומכללי חייה.

פרטי התכנית

קליטת ראשונית - 6 חדשים

800 משפחות, 2400 נפש.

1000 צעירים ב-20 אולפנים

סה"כ בקליטת ראשונית במשך שנה

4800 עולים

סה"כ בשנה

" 2000

" "

" 6800

קליטת קבע

200 משפחות 800 נפש לשנה

400 צעירים 400 " "

סה"כ לשנה

" 1200

הסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
התנועה הקיבוצית האוחדת
 המזכירות

חל"אביב
 רח' סוטין 27, תל-אביב 64684
 ת.ד. 10040 טל. 246271
 רח' דונוב, תל-סל'ערו, 0130

תקציב דרוש

א. לקליטה ראשונית (אומדן ראשוני)

6.0	מליון ש"ח	1. שיפוץ ראשוני 800 יח"ד x 7500 ש"ח
23.2	" "	סל קליטה 6 חדשים 1600 משפ' (3 נפשות) x 14500 ש"ח
29.2	" "	ס"ה למשפחות
0.9	" "	2. חידוש 20 אולפנים - שפוץ ראשוני 45000 ש"ח לאולפן
		עלות 20 אולפנים (50 נקלטים) 155000 ש"ח למחזור
6.2	" "	ס"ה 40 מחזורים

ה. סה"כ לקליטה צעירים

7.1	" "	סה"כ לקליטה ראשונית
36.3	" "	=====

ב. קליטת קבע, שנה א' (אומדן ראשוני)

4.8	מליון ש"ח	200 משפ' (4 נפשות) x 24000 ש"ח
2.8	" "	400 צעירים x 7000
7.6	" "	סה"כ

שפוץ ראשוני לנקלטים

2.4	" "	סה"כ קליטה קבועה
10.0	" "	=====

ה. סה"כ תקציב נידרש ריכוז

36.3	מליון ש"ח	לקליטה ראשונית (6 חדשים x 2)
10.0	" "	לקליטת קבע (שנה ראשונה)
46.3	מליון ש"ח	סה"כ כללי (במחירי יוני 89)
		=====

יש ביכולת התנועה הקיבוצית ליטול על עצמה המשימה המתוארת לעיל, לבנות נידבך משמעותי במסלול הקליטה של גלי עליה הגדולה אם וכאשר תגיע. המוטיבציה והרצון קימים, ואנו מיחלים שאכן נידרש לעמוד מול העולים עצמם.

* כולל דמי קיום ראשוניים ודמי קיום בתקופת האולפן.

** שאילת המשכנתאות לבניה, או להרחבת דירות מעבר תידון בנפרד.

① במ"ב 100 מל"ק
 ② בקום 100 מל"ק
 ③ 200 מל"ק
 742 מל"ק
 100 מל"ק
 300-400 מל"ק

ס י כ ו ם

מדיון שהתקיים ביום 29.1.90 בענין קליטה בקיבוצים
השתתפו : מהאוצר ה"ה אבשלום ועדי
ממשרד הקליטה : ה' עוזי גדון
מהתנועה הקבוצית : איתן
מהסוכנות היהודית: הגב' טובה פינטו, אסתר לוי,
פנחס נחמני, זאב איזנברג
וחיים ארנברג.

סל הקליטה למשפחה של 3 נפשות יחולק לשתי תקופות:

- (א) חצי שנה ראשונה - שהות המשפחה בקבוץ
(ב) חצי שנה שניה - המשך קליטה ישירה בדירה בשכירות פרטית.

(א) הסל לחצי שנה ראשונה מורכב:

סוג ההוצאה	סכום	ישולם ישירות לקבוץ	לעולה	לגורם המבצע
1. דמי כיס בנמל תעופה	350.-		350.-	
2. דמי כיס 6 חדשים	900.-		900.-	
3. דמי קיום 6 "	3780.-	3780.-		
4. שכ"ד 6 חדשים	3450.-	3450.-		
5. החזקת הבית- 6 חדשים	900.-	900.-		
6. חינוך ילדים	237.-	237.-		
7. אולפן	720.-	720.-		720.-
8. נסיעות לאולפן	430.-	430.-		430.-
9. מצונות ילדים	383.-	383.-		
10. פיצוי בית מלון	3,000.-	-	3,000.-	
סה"כ	14,150.-	8,750.-	4,250.-	1,150.-

חלוקת הסעיפים בין הסוכנות ומשרד הקליטה תעשה ע"י ועדה בהרכב:
הגב' פינטו, דני טופז, וחיים ארנברג.

(ב) הסל לחצי שנה שניה יהיה כדהלן:

- (1) שכ"ד 6 חודשים 3,450.-
(2) החזקת הבית 6 חדשים 900.-
(3) דמי תיווך 500.-
(4) חינוך 237.-
(5) מצונות 383.-
(6) ציוד ראשוני 1,200.-
(7) ציוד ביתי 825.-

סה"כ 7,495.-

חלוקת הסעיפים בין הסוכנות ומשרד הקליטה תעשה ע"י אותה הוצידה
כמפורט לעיל.

- (1) ההתקשרות עם הקיבוצים תעשה ע"י הסכם משולש : הקיבוץ, משרד הקליטה,
והסוכנות בו יפורטו כל ההתחייבויות של הקיבוץ כלפי הצולה,
והתחייבותה של הסוכנות ומשרד הקליטה כלפי הקיבוץ.
- (2) הקיבוץ יצרוך הסכם עם כל משפחת עולים בו יפורטו ההתחייבויות
וזכויות של הצדדים.
- (3) נציגי הסוכנות הודיעו כי מחויבותה של הסוכנות תהיה אך ורק לגבי
חלקה במל הקליטה ולא יחולו על הסוכנות כל התחייבויות נוספות.

רשם : חיים ארנברג

העתקים : למר צבי ברק
למר ארנון מנטבר
למשתתפים

188/ארנ

מדינת ישראל
משרד האוצר - אגף התקציבים

ירושלים,
י"ז בשבט התש"נ
12 בפברואר 1990
אזורי 174

אל: אמנון ספרן
מאת: עדי הדר

קליטה בקיבוצים - תוכנית "בית ראשון במולדת"

לקראת הישיבה שתערך ב-12.2.90 בנושא זה אצל ס/שר האוצר רצ"ב מספר נושאים להחלטה:

1. שיפוץ דירות מראש

עמדת האוצר - מימון ע"ח סל הקליטה ע"י הקדמת מימון לתוכנית ניסיונית.

עמדת הקיבוצים - שיפוץ דירות מראש על חשבון האוצר כהלוואה עומדת שתהפוך למענק לאחר שהקיבוץ יפעיל מספר מחזורים מוסכם מראש.

2. התחייבות לפינוי העולים מהקיבוץ בתום 1/2 שנה

עמדת האוצר - לא תינתן התחייבות כזו כפי שלא ניתנת לסוה"כ במרכזי הקליטה.

הנושא יהיה באחריות הקיבוצים.

במידה ותהיה הארכה מעבר ל-1/2 שנה עבור כל חודש יקבל הקיבוץ את החלק היחסי ממחצית סל הקליטה לעולה ליתרת השנה.

עמדת הקיבוצים - דורשים התחייבות מהאוצר לפינוי העולים עם תום תקופת המעבר.

3. כח-אדם - דרישת הקיבוצים ל-5-8 רכזים לטיפול בעולים במסגרת התוכנית.

עמדת האוצר - לא ינתן כח אדם נוסף למשרד הקליטה לטיפול בתוכנית הקיבוצים.

במידת הצורך יוקצה לנושא כח אדם ממשרד הקליטה על פי קריטריוני הטיפול הנהוגים היום במשרד הקליטה. (משרד הקליטה מעמיד היום סדר גודל של 2 עובדים ל-200 משפחות וזו תהיה גם הפרופורציה לטיפול בעולים במסגרת התוכנית).

עמדת הקיבוצים - ישקלו את עמדת האוצר ויתנו תשובה בנושא.

4. ציוד ראשוני של דירות מראש

ציוד חד פעמי לכל הדירות בהם יקלטו עולים במסגרת המעבר. הציוד ינתן מעבר לסל הקליטה מאחר והעולים יזדקקו לציוד בעת יציאתם ממסגרת המעבר לדיור אחר.

סיכום דיון מיום 15/01/90
נערך בלשכת סגן השר

נושא: קליטת עולים בקיבוצים

משתתפים:

- י. ביילין, י. לייט - משרד האוצר
- א. ספרן - אג"ת - משרד האוצר
- ד. הלמן, ע. רבון, א. קרול, א. סט - התנועה הקיבוצית

דיון:

נציגי התנועה הקיבוצית הציגו את תוכניתם לקליטת העליה "בית ראשון במולדת" וביקשו לקדם את מימוש הרעיון.

לדעתם:

- (1) קיימת בעיית התחשבות על גובה סל הקליטה שישולם לקיבוצים והתקציב שישאר לעולה במידה ויעזוב את הקיבוץ לאחר 6 חודשי קליטה.
- (2) קיימת בעיית מימון לשיפוץ דירות פנויות בקיבוצים לצורך קליטת העולים. הקיבוצים מוכנים לשעבד את הנכסים המשופצים לקליטת עולים לפרקי זמן שונים המותנים בגובה השיפוץ שתממן המדינה.
- (3) יש צורך בתקציב עכור כ"א שיטפל בעולים בזמן תהליך הקליטה כמו שמקובל ברשויות המקומיות.
- (4) יש לשכנע את העולים להגיע לקיבוצים במסגרת הקליטה הראשונית.
- (5) יש לפתור את בעיית מימון צרכי הדיור הראשוניים. לדעתם משרד הקליטה יהיה מוכן לממן את הרכישה לאורך כל חיי הפרוייקט.

החלטות:

מספר	תוכן ההחלטה	אחראי ביצוע	סיום מתוכנן
00545	משרד האוצר יבדוק יחד עם משרד הקליטה והסוכנות את נושא קליטת העולים בקיבוצים במסגרת סל הקליטה הקיים.	א. ספרן	על ס/הממונה התקציבים 29/01/90
00546	התנועה הקיבוצית תבצע, לאחר סיכום התנאים, נסיון לקליטת העולים באזור אחד בהיקף של 80-100 יחידות דיור.	א. ספרן	על ס/הממונה התקציבים 14/02/90
00547	משרד האוצר יבחן את האפשרות לסיוע בשיפוץ יחידות הדיור בקיבוצים המיועדות לקליטת העולים.	א. ספרן	על ס/הממונה התקציבים 14/02/90
00548	ההסכם לקליטה בקיבוצים יוצג בועדת המשנה לקליטה לאחר שיחתם.	א. ספרן	על ס/הממונה התקציבים 14/02/90

רשם: יוסי לייט

ת.20574

סיכום דיון מיום 12/02/90

נערך בלשכת סגן השר

נושא: קליטת עליה בקיבוצים

משתתפים:

- י. ביילין, י. לייט - משרד האוצר
- ד. בועז, א. ספרן, ע. הדר, א. פלבר - אג"ת - משרד האוצר
- ע. רבין, ד. הלמן, א. סט - התנועה הקיבוצית
- ט. פינטו - הסוכנות היהודית

חומר רקע:

סיכום דיון בנושא קליטת עליה בקיבוצים מיום 15/1/90.

דיון:

בהמשך לישיבה אצל סגן שר האוצר מיום 15/1/90 ולאחר דיונים משותפים עם הסוכנות, משרד הקליטה ואג"ת נשארו לדעת אנשי התנועה הקיבוצית מספר נושאים פתוחים והם:

1. התחייבות האוצר לפינוי העולים החדשים מהקיבוצים לאחר תום תקופת הכשרתם (6 חודשים).
2. תקציב מיוחד לשיפוץ יחידות דיור בקיבוצים ע"ח הממשלה - לדעתם תקציב סל הקליטה בקיבוצים יותר יקר מאשר בעיר ולכן הוא לא מותיר להם כסף למימון השיפוצים.
3. תוספת כח אדם להתארגנות לקליטת העולים במסגרת החדשה.
4. רכישת הציוד הבסיסי הראשוני לקליטת העולים החדשים.

לדעת משרד האוצר:

- לקיבוצים יש הזדמנות עתה לצאת מהמשבר הכלכלי ע"י קליטת העולים ככח אנושי ותעסוקתי.
- לא ניתן לתת לקיבוצים סל קליטה מיוחד כי תהיה התמרמרות מצד ישובים בפריפריה ועיירות הפיתוח אשר ירצו לקבל את אותם התנאים שהמדינה לא מסוגלת לממן אותם.
- האוצר לא יכול לתת התחייבות לפינוי העולים החדשים מהקיבוצים במידה והם יסרבו לעזוב. קיימות מספיק אופציות חוקיות אשר נוסו כבר בסוכנות היהודית לגרום לכך שהעולים לא ישארו בקיבוצים מעבר לתקופה שהוסכם עליה איתם.
- האוצר מוכן לקדם מימון לשיפוץ יחידות דיור בקיבוצים לכמות מוגבלת של 100 יחידות דיור.
- התנועה הקיבוצית מבקשת לשנות את התנאים הללו במידה ויהיה שינוי בעתיד בנושא עם אזורי הפיתוח בארץ.

החלטות:

מספר	תוכן ההחלטה	אחראי ביצוע	סיום מתוכנן
00570	קליטת העולים בתנועה הקיבוצית תעשה במסגרת תנאי סל הקליטה הקיים הממומן ע"י הממשלה והסוכנות היהודית.	א. ספרן	22/02/90 ס/ממונה על אגף תקציבים
00571	משרד האוצר מאשר לנסיון קידום מימון לשיפוץ 100 יחידות דיור בתנועה הקיבוצית עד לגובה של 6000 ש"ח במוצע ליחידת דיור. החזר המימון לשיפוץ יחידות הדיור יבוצע בתשלומים שווים במשך שנתיים (כ-4 מחזורי קליטה).	א. ספרן	22/02/90 ס/ממונה על אגף תקציבים
00572	משרדי האוצר, הקליטה והסוכנות יגבשו הסכם סופי לביצוע קליטת העליה בתנועה הקיבוצית.	א. ספרן	22/02/90 ס/ממונה על אגף תקציבים

רשם: יוסי לייט

ת.20625

מדינת ישראל
משרד האוצר - אגף התקציבים

ירושלים,
כ"ה בשבט התש"נ
20 בפברואר 1990
אזורי 194

"בית ראשון במולדת"

הסכם קליטה לתקופת מעבר בקיבוצים

1. במסגרת הערכות התנועה הקיבוצית לסיוע לקליטת עליה ובהמשך לסיכום הדברים מיום 29.1.90 בין הממשלה, הסוכנות והתנועה הקיבוצית יופעל פרויקט "בית ראשון במולדת" - מסגרת מעבר לקליטת עולים בדירות פנויות בתנועה הקיבוצית למשך 1/2 שנה.
2. ישמר עיקרון של הקליטה ומימון שהות העולה בקיבוץ תהיה במימון של הקליטה כאשר לעולה יוותר סכום כספי מתאים למחצית השנה השנייה לאחר עזיבתו את הקיבוץ. התשלום לכל אחד מהזכאים העולים והקיבוץ - יהיה על בסיס חודשי.
- במסגרת של הקליטה יועבר לקיבוץ ישירות לתקופת מחצית השנה הראשונה סך של 8,750 ש"ח. לעולה בתקופה זו יועבר סך של 4,250 ש"ח, ויתרת הסל תועבר לגורם המפעיל של פעילויות שונות בסל הקליטה; אולפנים והסעות לאולפנים. יתרת הסל תינתן לעולה למחצית השנה השנייה לאחר עזיבת הקיבוץ בסך של 7,495 ש"ח.
3. במטרה להכשיר את הדירות לקליטה בקיבוצים סוכם על פרויקט נסיוני בו ינתן מימון לשיפוצים של יחידות דיור בצורת הקדמת תשלום על חשבון חלקו של הקיבוץ בסל הקליטה.
- לצורך שיפוץ הדירות יועמדו 6000,000 ש"ח אשר ינוצלו לשיפוץ מאה יחידות דיור לפחות, בעלות מקסימלית של 7,000 ש"ח ליחידת דיור. הסכום שינתן מראש לשיפוצים יוחזר ע"י על קיבוץ לפי עלות השיפוצים בו, ב-24 תשלומים חודשיים.

4. פרוט התשלומים מתוך סל הקליטה: 21,645 ש"ח.
- א. מחצית שנה ראשונה - סך הכל 14,150 ש"ח.
- ב. מחצית שנה שניה - סך הכל 7,495 ש"ח.
- א. במחצית השנה הראשונה - תשלום לקיבוץ - 8,750 ש"ח.
- תשלום לעולה - 4,250 ש"ח.
- תשלום לגורם המפעיל - 1,150 ש"ח.
- ב. במחצית השנה השניה - תשלום לעולה - 7,495 ש"ח.
5. לצורך הפעלת הפרויקט לא תינתן תוספת של כח אדם או רכב למשרד הקליטה ובמידה וימצא המשרד לנכון להקצות כח אדם מתקן המשרד או מעובדים זמניים לנושא יוכל לעשות כך.
6. הממשלה והסוכנות היהודית לא יתנו כל התחייבות לפינוי העולים מהקיבוץ בתום מחצית השנה של הפרויקט. במידה ומשפחת עולים תאריך את שהותה בקיבוץ במסגרת המעבר ולא בקליטת קבע למרות שהיה עליה לפנות את הדירה והקיבוץ עשה כל שביכולתו על מנם לפנותם יקבל הקיבוץ עבור כל חודש נוסף את החלק היחסי ממחצית סל הקליטה לעולה ליתרת התקופה של השנה הראשונה בה מוגדר סל הקליטה, ולא יותר משנה.
7. הדירות במסגרת הפרויקט יצוידו בציוד ראשוני באופן חד פעמי. ציוד זה ישמש את הקיבוץ לקליטת המחזורים של העולים בפרויקט ויוחזר למשרד הקליטה בתום הפעלת הפרויקט במידה וידרש, או ירכש ע"י הקיבוץ במידה ויהיה מעוניין במחיר מתאים.
8. במידה והעולה יעזוב את הקיבוץ במהלך תקופת המעבר, יהיה העולה זכאי לקבל את יתרת סל הקליטה מחודש בו עזב ליתרת השנה ולא תיגרם לו פגיעה עקב יציאה מוקדמת ממסגרת המעבר הקיבוצית.
9. מסלול הקליטה בקיבוצים יצטרף כאופציה נוספת לבחירה ע"י העולים בשדה התעופה או אף מוקדם יותר בטרם הגעתם ארצה ויהיה מסלול בחירה לעולים שיהיו מעוניינים בו על פני פתרון מסלול קליטה אחר.
- התנועה הקיבוצית תיפעל לשיווק הפרויקט בקרב העולים החדשים.
10. פרטי החסדר יסוכמו בין התנועה הקיבוצית לבין משרד הקליטה והסוכנות. פרטי הפעלת השיפוץ יסוכמו עם אגף התקציבים.

רשם: עדי הדר

1.5.1980

39/11111111

הרשומה מסיחה ביום 30.5.80

הנוכחים: י. שטובל; ד. זלמן; א. קורט - מ. הקליטה.
א. ביאשוט; ע. רודן - משרד האוצר.

א. נציגי משרד האוצר הביעו את עמדתם שעולים אשר זכאים לסיוע ממשרד הסעד יבומן אשפוזם על ידי משרד הסעד לפי ההסדרים הקיימים אצלם.

נציגי משרד הקליטה דרשו לאפשר להפוך למשרד הקליטה את אשפוז עולים אלה במהלך 3 שנים ראשונות מיום העליה.

ב. משרד הקליטה יגבש דרך למימון הטיפול של עולים שלא שייכים לקטגוריה א' אך לא התקבלו כתביות בקופות חולים. עולים אלה ישתתפו במימון סיפוליס לפי הסדרים שיגבשו בהצעה על ידי נציגי משרד הקליטה לפי העקרונות הבאים:

1. השתתפות יומר גבוהה של ארצות רווחה.
2. מבחן הכנסה.
3. טכום התשתיות לא יהיה מחוב ממיס חברות שגמ'ית בקופת חולים.
4. עולה מארץ רווחה שעליה אושרה על ידי הועדה למערים מיוחדים יחשב כעולה מארץ מצוקה.

ג. משרד הקליטה יבדוק את עמדתו לגבי סעיף א' ויפיק הצעת בוהל לגבי צו המעדר.

רשם: א. קורט